

Een diepgaande hervorming op het gebied van arbeidsmarktbeleid en de RVA zou in dit land de levensnoodzakelijke dynamiek kunnen teweegbrengen. Alle gewesten en de federale overheid zouden hierbij winnen.

- Wegens hun lage tewerkstellingsgraad en hoge werkloosheidsgraad zouden vooral Wallonië en Brussel sterke financiële impulsen krijgen om hun achterstand in te halen.
- Hiertoe moet de RVA niet in drie stukken gehakt worden. Een herinrichting die aansluit op de nieuwe sociaaleconomische bevoegdheden is zowel doeltreffender als sneller realiseerbaar.

Als wij de bestaande en toekomstige problemen in Vlaanderen niet kunnen oplossen met meer middelen en de nodige bevoegdheden, zullen we het zeker niet kunnen met minder middelen en minder bevoegdheden.

EINDELIJK

In november 2010 schreven we in het besluit van onze tweede tussentijdse evaluatie over de regeringsdinges (de compromistekst van Bart De Wever):

1. Er zijn in dit land structurele onevenwichten die niet langer houdbaar zijn.
2. BDW.comprom is niet de staatshervorming die dit land nodig heeft en zeker niet wat Vlaanderen nodig heeft:
 - a. Ze vertrekt niet van duidelijke probleemstellingen, die bovendien meestal structureel verschillend zijn in de drie gewesten en dus ook een eigen oplossing vragen.
 - b. Ze is niet toekomstgericht.
 - c. Buiten een schotel met enkele aantrekkelijke voorgerechten is er weinig substantieels.
 - d. De mogelijke dynamiek die in de nieuwe financieringswet principieel is ingebouwd wordt meteen geblokkeerd door garanties gedurende een (lange?) overgangperiode.
3. De Titanic is aan het zinken. De Vlamingen zullen mee ten onder gaan bij gebrek aan eigen zeevaardige boten. In internationale wateren zal de opkomende financiële storm verwoestend zijn.
4. Dat komt er van als we met handen en voeten, met ons hoofd en onze portefeuille, gegijzeld zijn door de grondwet. De Franstaligen vragen niets. Waarom zouden ze? De Vlamingen verliezen tijd en geld. Ze zijn goed genoeg, maar ook niet meer dan dat, om te werken, hun geld af te geven en te zwijgen.

We zouden nu ook een evaluatie willen maken over de nota Vande Lanotte maar dit is een geheim document met spitsvondige codes zodat de lezer die er iets over schrijft meteen ontmaskerd wordt. Zoiets kan onze democratie niet verdragen.

Wij zijn geen theaterrecensenten en houden ons niet bezig met het verschil tussen ja, maar; ja, tenzij; neen, maar; of neen tenzij. Ook het verschil tussen belangrijk, wezenlijk en fundamenteel vinden wij in wezen niet fundamenteel belangrijk. We hebben begrepen dat vijf van de zeven partijen deze nota niet goed vonden, vooral om diametraal tegenover elkaar staande redenen.

PROBLEEMSTELLING

Een goede staatshervorming begint met klare probleemstellingen en eindigt met doeltreffende en efficiënte maatregelen om ze op te lossen.

Wat zijn de hoofdproblemen in dit land?

- Verlies aan concurrentiekracht
- Veel te lage tewerkstellingsgraad
- Tekort op de overheidsbegroting
- Stijgende overheidsschuld
- De vergrijzing
- Politieke blokkeringen

Aan ieder van deze hoofdproblemen kan men meerdere andere ophangen: verlies aan marktaandeel in binnen- en buitenland, te weinig doeltreffend toegepast onderzoek, hoge werkloosheid, niet ingevulde vacatures, armoede, teveel overheid, teveel immigratie, te hoge arbeidskosten, productiviteit, kwaliteit, onvoldoende opleiding, te lage economische groei, te weinig mondiale gerichtheid, gebrek aan verantwoordelijkheidzin, gebrek aan vertrouwen van de buitenlandse beleggers in de terugbetaling van hun Belgisch overheidspapier.

De vergrijzing veroorzaakt nu al een begrotingstekort van 11 miljard. In de nabije toekomst komt er jaarlijks één miljard bij om op te lopen tot 20 miljard in 2020. Dan houden we nog geen rekening met de noodzakelijke investeringen in mobiliteit, de Lange Wapper, milieu en de emmertjes asfalt om na de winter de putten in de wegen te vullen als het een beetje gesneeuwd heeft. Bedenk dat de rente op de overheidsschuld historisch zeer laag ligt. Een stijging van twee procent, wat niet veel is, zou de begroting jaarlijks met meer dan 7 miljard extra belasten. Het toekomstbeeld is duidelijk: een combinatie van begrotingstekorten en stijgende overheidsschuld. Iedereen weet ondertussen wat dit betekent op de financiële markten. Het roer moet om.

ONDERNEMEN

Tenzij we met zijn allen bereid zijn om anders te gaan leven, d.w.z. met minder inkomen en minder sociale uitkeringen, is het kernprobleem: tewerkstelling. M.a.w. de oplossing moet komen van meer ondernemingen en ondernemers die met de inzet van investeringen en medewerkers in staat zijn om tegen concurrerende prijzen producten te verkopen in de omringende landen en in heel de wereld. De oplossing ligt niet in het sanctioneren van werklozen of wat gepruts in de marge.

De grote hefboomen voor de oplossing van onze kernproblemen liggen ook niet in de splitsing van de kinderbijslagen, de pensioenen of de ziekteverzekering. Wij zijn wel zeer grote voorstanders van de splitsing van de sociale zekerheid, inbegrepen de sociale bijstand. Maar dan om redenen van sociaaleconomische rechtvaardigheid en heel concreet omdat deze splitsing zou toelaten om de sociale uitkeringen aan de Vlamingen uit te breiden, de gewenste klemtonen en prioriteiten te leggen en tevens de efficiëntie en doeltreffendheid in deze sectoren te verhogen.

De grote hefboomen voor de oplossing van onze kernproblemen liggen ook niet in de overdracht van veel bevoegdheden met weinig beleidsmogelijkheden. We zijn er wel grote voorstander van, zeker als ze leiden tot meer homogene bevoegdheden.

LOON NAAR WERKEN. ZAAIEN NAAR DE ZAK.

Tot de verdieping moet ook behoren dat men nu eindelijk eens uitgaat van de fiscale capaciteit, maar dan echt. Zowel de compromistekst van Bart De Wever als de nota van Vande Lanotte waren in hetzelfde bedje doodziek. Ze bleven uitgaan van behoeften, van consumptiefederaliseme, maar bedrieglijk ingepakt in fiscale capaciteit en zelfs fiscale autonomie die in een slotalinea ongedaan werd gemaakt door garanties. Want geen enkel gewest mag verarmen (behalve het Vlaamse). In BDW.comprom gedurende een niet bepaalde overgangperiode; in de nota VDL gedurende 10 jaar onveranderlijk vergrendeld en nadien over een periode van 10 jaar volgens een niet bepaalde methode afgebouwd. Zo komt er in dit land nooit iets in beweging, wordt niemand voor zijn verantwoordelijkheid gesteld en krijgen de Vlamingen binnen twintig jaar loon naar werken, gedeeltelijk, misschien.

Loon naar werken en zaaien naar de zak zijn simpele regels van goed bestuur die ook gelden in de staathuishoudkunde, zelfs volgens de geleerden van de OESO en het IMF. Als de welvaart en de sociale voorzieningen in de Noord-Europese landen groter zijn dan in de Zuid-Europese dan is dat om de eenvoudige reden dat ze in het noorden meer welvaart produceren.

SCHIJNHEILIGE SOLIDARITEIT

Tot de verdieping moet ook behoren dat men nu eens ophoudt met de schijnheiligheid over solidariteit. Zowel in Vlaanderen als in Wallonië zijn de veelverdieners solidair met de weinigverdieners, zijn de gezonden solidair met de zieken, zijn de werkers solidair met de niet-werkers, zijn de kinderlozen solidair met de kinderhebbers, zijn de jongeren (tot 65 jaar) solidair met de ouderen. Zowel in Vlaanderen als in Wallonië dragen de sterkste schouders de zwaarste lasten. Daar ligt het probleem niet. Maar door de veel hogere tewerkstellingsgraad zijn er in Vlaanderen veel meer werkende schouders. Dit is de reden van de transfers, al tientallen jaren. Deze verarming moet nu eens ophouden. Er is geen enkele reden waarom de Vlamingen zich nog langer een complex van egoïsme zouden laten aanpraten.

ARBEIDSMARKT EN WERKLOOSHEID

Wie schetst onze verbazing als nu ineens de N-VA de staatshervorming wil verdiepen, desnoods ten koste van minder in de breedte, en hiervoor het arbeidsmarktbeleid, inbegrepen de RVA, als speerpunt naar voren schuift.

Eindelijk. Dit is in de sociale zekerheid de tak met de grootste transfers. Maar het is vooral de krachtigste hefboom om ons te helpen bij de oplossing van de kernproblemen van dit land.

De werkloosheidsuitkeringen.

Werkloosheid in 2009 (in miljard euro)				
	VL	Wa	BHG	Be
Uitgaven	5,371	3,983	1,173	10,527
Bijdragen RSZ	6,913	2,717	0,897	10,527
Transfer	1,542	-1,266	-0,276	0
Transfer in % vd uitg	28,7	-31,8	-23,5	
Uitgaven in % RSZ-bijdragen	16,9	31,9	28,4	21,7
Werkloosheidsgraad	7,0	17,3	20,0	11,2
Gemiddelde werkloosheidsgraad laatste 10 jaar	7,2	18,7	19,4	11,7

Bron: RVA, RSZ en eigen berekeningen

De sociale bijdrageverminderingen

Naast de werkloosheidsuitkeringen moeten ook alle bijdrageverminderingen in de RSZ ter stimulering van de tewerkstelling, naar de gewesten overgedragen worden. Dit betekent niet alleen deze die in de nota's van De Wever en Vande Lanotte voorzien zijn (2,3 miljard) maar ook de structurele RSZ-bijdrageverminderingen voor werkgevers (4 miljard). In totaal dus 6,3 miljard. Samen met de werkloosheid gaat het om 16,8 miljard, alleen rond dit speerpunt.

BELEIDSRUIMTE

Maar vooral de beleidsruimte en de impact van deze verdieping is groot. Een gewest dat beschikt over het tweespan tewerkstelling en werkloosheid (inbegrepen alle mogelijkheden voor doelgroepenbeleid), ondersteund door onderwijs, onderzoek, ruimtelijke ordening, infrastructuur, buitenlandse handel, arbeidsbemiddeling en beroepsopleiding (VDAB), enz. kan zijn verantwoordelijkheid niet meer ontvluchten. Met ons aandeel in de tewerkstellingsstimuli (ongeveer 4 van de 6,3 miljard) en verhoogd met een transfer van 1,5 miljard moeten we het in Vlaanderen toch kunnen redden. Als onze ondernemers en de sociale partners het hiermee niet kunnen, zullen ze het met veel minder beleidsmogelijkheden en veel minder financiële middelen zeker niet kunnen.

WINNEN EN LATEN WINNEN

- Bij daling van de werkloosheid
 - Een gewest met dalende werkloosheid maakt winst door de daling van de werkloosheidsuitkeringen. Dit betekent 10.000 euro per werkloze op jaarbasis.
- Bij stijging van de tewerkstelling (zowel door het activeren van werklozen als bijvoorbeeld afgestudeerden)
 - Een gewest waar de tewerkstelling stijgt maakt winst omdat het een deel krijgt van de toegenomen RSZ-bijdragen en bovendien een deel van de toegenomen personenbelasting, afhankelijk van de in rekening gebrachte fiscale capaciteit in de financieringswet.
 - De federale overheid maakt winst omdat het grootste deel van de toegenomen RSZ-bijdrage naar de sociale zekerheid gaat. (buiten de werkloosheid). Bovendien krijgt zij een deel van de toegenomen personenbelasting, afhankelijk van de in rekening gebrachte fiscale capaciteit in de financieringswet. Door de economische groei wint de federale overheid ook door hogere vennootschapsbelasting en stijgende BTW-ontvangsten.

M.a.w. de daling van de werkloosheidsuitgaven komen rechtstreeks en volledig ten goede aan het gewest waar de persoon woont. De extra inkomsten worden verdeeld over dit gewest en de federale overheid in de verhouding tot de materies waarvoor ze verantwoordelijk zijn en volgens de afgesproken financieringswijze.

Uiteraard zijn de effecten omgekeerd bij stijging van de werkloosheid en/of daling van de tewerkstelling.

Het is duidelijk dat op deze manier Wallonië en Brussel door hun hoge werkloosheidsgraad en lage tewerkstellingsgraad zeer snel grote winsten kunnen maken als ze hun achterstand op Vlaanderen inhalen. Anderzijds krijgt Vlaanderen het voordeel van zijn opgebouwde voorsprong en kan het ook nog winst maken op weg naar bv. de Lissabonnorm (tewerkstellingsgraad van 70 %). Het is dus een eenvoudig bonus-malussysteem dat de eeuwige twisten over redelijke doelstellingen en het al of niet behalen ervan vermijdt.

VOKA ZEGT NEEN

Wie schetst onze verbazing als we lezen dat VOKA niet voor het voorstel van de N-VA te vinden is. Zij verwachten van een staatshervorming het verlagen van de vennootschapsbelasting en de uitbreiding van het BHG tot een metropolitain gebied om Vlaams-Brabant sneller te verfransen, te vervreemden en nog meer grendels aan de Franstaligen te geven. Meer moet het voor hen niet zijn.

Minister Reynders zegt dat de werkelijk betaalde vennootschapsbelasting slechts 13,6 % bedraagt. Thomas Leysen, de baas van het VBO en van de Standaardgroep, zegt dat de vennootschapsbelasting in België de laagste is van de wereld.

Met de omvang van de financiële problemen die voor ons liggen, is het een illusie te denken dat na een staatshervorming de vennootschapsbelasting en/of de personenbelasting en/of de sociale bijdragen zullen zal kunnen verlaagd worden. De notionele interest, waar goede intellectuele argumenten kunnen voor bedacht worden, staat dwars op de essentie van het ondernemen: risico's nemen. Deze belastingsvermindering zal moeten sneuvelen. Het is ook een illusie te denken dat nul procent vennootschapsbelasting het minimum is. De leiders van de vakbonden moeten rekening houden met de mogelijkheid dat de werknemers zullen moeten betalen opdat de werkgevers hier nog zouden willen blijven. We moeten er allemaal rekening mee houden dat de jongeren, na hun opleiding op kosten van de Vlaamse gemeenschap, zullen uitwijken naar andere oorden. De Titanic is aan het zinken. Het volstaat niet van te zeggen dat het orkest moet spelen. Het roer moet om.

Wat een ironie dat de N-VA die werkt in het perspectief van de verdamping van dit land, geroepen is om dit land te redden en er nog de verantwoordelijkheid voor wil nemen ook. Ze zelfs opgeëist heeft.

Het voorstel van deze partij is tot hiertoe het enige dat de levensnoodzakelijke dynamiek in dit compleet vastgelopen land kan teweegbrengen. Omdat het de gewesten en iedereen voor hun verantwoordelijkheid plaatst en hen daartoe de noodzakelijke hefboomen geeft. Wallonië kan dit doen volgens een socialistisch model. Wij geven hen die vrijheid en smeken opdat ze die zouden nemen. Misschien doen zij het dan beter dan Vlaanderen. In dat geval zullen wij hun methoden overnemen.

Goed beleid dient beloofd te worden in de hoop dat de andere gewesten hier ook in slagen. Als dit niet lukt zal dit land uiteenvallen voor het verdampt is. Wat een ironie dat de N-VA alleen staat met haar voorstel.

IEDEREEN ZEGT NEEN

Maar wat een drama dat het Vlaams ABVV, het Vlaams ACV en VOKA weigeren mee te werken op het moment dat de staatshervorming helemaal op hun terrein komt. Zij zouden de architecten en de werfleiders moeten zijn. De RVA, onder leiding van Karel Baeck, is één van onze best presterende overheidsdiensten en ook in het buitenland geloofd en geprezen. Deze instelling moet niet afgebroken worden en vervangen door drie andere. Ze moet heringericht worden zodanig dat de drie gewesten hierin hun beleidsruimte zouden hebben, gevolgd door een administratie die nu al grotendeels taalkundig gescheiden is en op gewestelijke basis georganiseerd is. Uiteraard moeten de gemeenschappelijke diensten op een verstandige manier gebruikt worden. Het is nog een vorm van samenwerkingsfederalisme ook.

We willen nog eens onderstrepen dat de essentie niet ligt in een administratieve splitsing van de RVA. De essentie ligt wel in het overdragen van het maximum aan beleidsbevoegdheden en financiële middelen op het gebied van tewerkstelling en werkloosheid. Het zou kunnen dat er nog een federaal kader nodig is, maar dan slechts zover als de gewesten het nodig achten.

P.S.

1. We beseffen dat deze Nieuwsbrief kan gelezen worden als zeer welwillend voor de N-VA. Mogen we echter dan ook nogmaals wijzen op onze zeer kritische evaluatie van de compromistekst van Bart De Wever en op de uiteindelijke afwijzing ervan als onvoldoende. Wij zullen verder proberen om zo objectief als mogelijk en onafhankelijk van welke politieke partij ook, onze Nieuwsbrieven te schrijven.
2. Reacties op onze Nieuwsbrieven zijn zeer welkom.